



ORDIN
pentru aprobarea Normelor privind accesibilizarea învățământului superior
pentru persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale

În temeiul prevederilor art.128 alin. (8), art.129 alin. (1), (2), (10), (11) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare,

Luând în considerare prevederile:

- art. 2, art.5, art.6, art. 8, art.15-art.19 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată cu modificările și completările ulterioare,
- art. 24 din Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007, cu modificările și completările ulterioare,
- art. 10 și art. 15, punctul 1. din Legea nr. 74/1999 pentru ratificarea Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996,

În baza prevederilor:

- Ordinului ministrului educației nr. 6072/2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu modificările ulterioare,
- art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1 Se aprobă Normele privind accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2 Direcția generală învățământ universitar și instituțiile de învățământ superior duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3 Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

MINISTRU

Ligia DECA

București

Data.....

Nr.

NORME

privind accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1

(1) Prezentele norme vizează operaționalizarea prevederilor legislației primare în vigoare, respectând principiul asigurării egalității de șanse privind dreptul la învățatură, pentru persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale, fără discriminare, prin furnizarea unor servicii educaționale incluzive de calitate de către instituțiile de învățământ superior.

(2) Persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale au acces liber la orice formă de educație, indiferent de tipul și gradul dizabilității și/sau nevoile educaționale ale acestora, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare.

Art. 2 În sensul prezentelor norme, expresiile folosite au următoarele semnificații:

a) *persoanele cu dizabilități* sunt acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale.

b) *cerințele educaționale speciale* reprezintă necesitățile suplimentare/complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență specializată.

CAPITOLUL II Măsuri instituționale

Art. 3

(1) În baza autonomiei universitare, instituțiile de învățământ superior pot înființa structuri administrative pentru prestarea serviciilor de incluziune, în mediul academic, a persoanelor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale.

(2) În cadrul structurii menționate la alin. (1) își desfășoară activitatea minimum două persoane specializate, în funcție de numărul studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale înmatriculați în instituția de învățământ superior. În desfășurarea activităților acestei structuri pot fi implicați și voluntari, în condițiile legislației în vigoare.

(3) În cadrul structurii menționate la alin. (1) își desfășoară activitatea, fără ca enumerarea să fie limitativă, următoarele categorii de personal specializat: psihologi, pedagogi, psihopedagogi, sociologi, asistenți sociali, cadre didactice cu expertiză în domeniul fundamental Științe socio-umane.

Art. 4 Principalele atribuții ale structurii prevăzută la art. (3) sunt următoarele:

- a) Centralizează date cu privire la candidații cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale la concursurile de admitere la programele de studii universitare din structura instituției de învățământ superior.
- b) Oferă consiliere candidaților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale în vederea optimizării alegerii programului de studii universitare, realizării înscrierii și participării la concursul de admitere.
- c) Centralizează informațiile cu privire la studenții cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, înmatriculați în instituția de învățământ superior (ciclul de studii/facultate/domeniul fundamental/ specializare/ an de studiu/ situație școlară/ tipul și gradul de dizabilitate etc.).
- d) Informează studenții cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale cu privire la drepturile și obligațiile care le revin, în raport cu regulamentele interne ale instituției de învățământ superior.
- e) Îndrumă studenții cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale către serviciile de sprijin disponibile în instituția de învățământ superior sau în comunitate, la cererea acestora.
- f) Identifică nevoile studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, precum și tehnologiile asistive necesare în desfășurarea activităților didactice și propune structurilor de conducere ale instituției de învățământ superior realizarea de investiții în vederea facilitării accesului și integrării acestora în comunitatea academică.
- g) Elaborează planul de intervenție specializată pentru fiecare student cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale din instituția de învățământ superior, în funcție de tipul și gradul acesteia și de programul de studii la care este înmatriculat.
- h) Informează conducerea facultății/departamentului și cadrele didactice cu privire la tipul și gradul de dizabilitate a studenților înmatriculați la programele de studii universitare din structura pe care o conduc/ la care desfășoară activități didactice.
- i) Oferă sprijin cadrelor didactice în identificarea metodelor de predare și evaluare adecvate dizabilității/cerințelor educaționale speciale ale studenților.
- j) Monitorizează parcursul educațional al studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, precum și rata de promovabilitate/absolvire, gradul de angajabilitate etc.
- k) Participă la implementarea proiectelor care au ca obiectiv sustenabilitatea activităților structurii.
- l) Oferă sprijin structurilor de conducere și persoanelor care dețin funcții de conducere din instituțiile de învățământ superior, în vederea asigurării colaborării cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități și celelalte autorități publice centrale și locale care au atribuții de asigurare a condițiilor necesare, pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale.
- m) Colaborează cu structurile specializate ale instituției de învățământ superior (Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic) în vederea asigurării instruirii cadrelor didactice prin programe/ stagii/ sesiuni de formare, care au ca scop formarea/ dezvoltarea competențelor profesionale necesare creșterii gradului de incluziune a studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale.

- n) Colaborează cu cadrele didactice și cu structurile specializate ale instituției de învățământ superior în vederea adaptării materialelor de studiu/a resurselor educaționale la nevoile studenților cu dizabilități/cerințe educaționale speciale înmatriculați în cadrul programului de studiu;
- o) Colaborează cu Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră pentru oferirea unor servicii specializate de consiliere și asistență psihopedagogică/ consiliere vocațională/ consiliere pentru carieră a studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale.
- p) Colaborează cu Consiliul de Administrație și structurile/departamente/compartimente ale instituției de învățământ superior în vederea identificării de resurse materiale și financiare necesare realizării unor investiții în infrastructura instituției de învățământ superior pentru a o accesibiliza pe aceasta / a o adapta nevoilor studenților cu dizabilități/cerințe educaționale speciale;
- q) Promovează activități specifice de conștientizare și informare a necesității asigurării accesului studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale la materiale educaționale, metode de predare-învățare și evaluare adaptate nevoilor lor specifice, la mobilități de studiu, în țară sau în străinătate, la activitățile educaționale non-formale sau extracurriculare din cadrul instituției de învățământ superior.
- r) Colaborează cu asociațiile/organizațiile studențești legal constituite și cu studenții reprezentanți din instituția de învățământ superior, precum și cu experți care lucrează cu persoane cu dizabilități/cerințe educaționale specifice pentru:
- i. facilitarea incluziunii persoanelor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale în comunitatea academică, prin activități specifice și/ sau alte pachete de sprijin dedicate;
 - ii. organizarea și desfășurarea activităților non-formale/ extracurriculare pentru studenții cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale;
 - iii. elaborarea de propuneri/recomandări/sugestii pentru creșterea gradului de incluziune a studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale în comunitatea academică, în vederea introducerii acestora în strategia de dezvoltare instituțională.
 - iv. organizarea și desfășurarea de activități de creștere a gradului de conștientizare în rândul comunității academice despre nevoile și caracteristicile specifice persoanelor cu dizabilități/cerințe educaționale specifice, pentru a contribui la creșterea gradului de incluziune a acestor persoane în comunitate, precum și pentru a preveni și reduce cazurile de bullying și violență la adresa acestor persoane, din partea cadrelor didactice și/sau a studenților;
- s) Elaborează anual, planul de activitate al structurii, precum și raportul de activitate ce va conține informații cantitative și calitative cu privire la dotările și serviciile oferite studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale. Ulterior aprobării de către Senatul universitar, aceste documente sunt publicate pe pagina web a instituției de învățământ superior.

CAPITOLUL III Drepturile și obligațiile persoanelor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale

Art. 5 (1) Persoanele cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale care au calitatea de student într-o instituție de învățământ superior, în baza documentelor medicale doveditoare, au dreptul la:

- a) Locuri finanțate de la bugetul de stat atât la programele de studii universitare de licență, cât și la programele de studii universitare de master, în cadrul cifrei de școlarizare aprobate, conform art. 128, alin. (8) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare;
 - b) Servicii de informare și comunicare pentru facilitarea incluziunii în comunitatea academică;
 - c) Acces adaptat în spațiile instituției de învățământ superior (spații de învățământ, spații administrative, spații de cazare și masă, spații de lectură, săli pentru activitățile sportive etc.);
 - d) Acces la informațiile și resursele educaționale într-un format adaptat;
 - e) Acces gratuit cu autoturismul personal în campusul universitar și loc de parcare a acestuia, după caz;
 - f) Spații de cazare și grupuri sanitare adaptate nevoilor acestora, precum și prioritate la ocuparea locurilor de cazare situate la parter/în clădiri adaptate accesului persoanelor cu dizabilități;
 - g) Servicii specializate gratuite de consiliere și asistență psihopedagogică/ consiliere vocațională/ consiliere pentru carieră, prin Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră;
 - h) Servicii de asistență medicală, stomatologică și psihologică gratuită în cabinetele medicale, cabinetele stomatologice din instituția de învățământ superior, în policlinici și unități spitalicești, conform prevederilor legale în vigoare;
 - i) Locuri bugetate la programele de studii universitare de licență, cât și la programele de studii universitare de masterat, în cadrul cifrei de școlarizare aprobate;
 - j) Acces la oportunități de învățare oferite de programe de mobilitate naționale și internaționale, conform prevederilor legale în vigoare;
 - k) Servicii de asistență în desfășurarea activităților didactice, adaptate nevoilor individuale;
 - l) Resurse educaționale adaptate nevoilor individuale;
 - m) Acces gratuit la dispozitivele/ echipamentele/ software-urile asistive existente în instituția de învățământ superior pentru facilitarea desfășurării procesului de predare-învățare;
 - n) Acces la activitățile non-formale/ extracurriculare organizate de instituția de învățământ superior;
 - o) Burse, conform prevederilor legale în vigoare;
 - p) Reducerea, la cerere, cu 50% a taxelor pentru cazare și masă la căminele și cantinele studențești ale instituției de învățământ superior la care sunt înmatriculate;
 - q) Reducere sau gratuite, după caz, a costurilor de transport, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
 - r) Metode de admitere și de evaluare adaptate nevoilor individuale ;
 - s) Sprijin în identificarea și derularea practicii de specialitate;
 - t) scutirea/motivarea absențelor de la activitățile prevăzute în planul de învățământ cu ocazia participării la controale medicale/terapii/tratamente specifice/impuse de dizabilitatea proprie cu opțiunea, în limita posibilității, a recuperării în regim gratuit a acestor absențe;
- (2) Educația studenților cu tulburări specifice de învățare, respectiv dislexie, disgrafie, discalculie, este asigurată prin metode psihopedagogice consacrate și prin abordare adecvată, potrivit prevederilor art. 129, alin. (2) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Instituțiile de învățământ superior includ în regulamentul privind activitatea profesională a studenților prevederi privind prezența la activitățile prevăzute în planurile de învățământ, promovarea într-un an superior și condițiile pentru întreruperea și reluarea studiilor pentru persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale.

Art. 6 Persoanele cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale care au calitatea de student într-o instituție de învățământ superior respectă prevederile referitoare la obligațiile studenților cuprinse în Codul drepturilor și obligațiilor studentului, aprobat prin ordin al ministrului educației, precum și în regulamentele interne ale instituției.

CAPITOLUL IV Alte măsuri organizatorice

Art. 7

(1) Instituțiile de învățământ superior pot configura pagina web, în raport cu situațiile concrete, pentru facilitarea obținerii informațiilor și de către persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale. Pagina web a instituțiilor de învățământ superior va include informații despre măsurile și politicile de incluziune a studenților cu dizabilități/cerințe educaționale speciale puse la dispoziția acestor persoane de către instituție.

(2) Instituțiile de învățământ superior sunt obligate să asigure accesul studenților cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale în spațiile campusului universitar (amfiteatre, săli de curs, săli de laborator/ activități practice/ seminarii, biblioteci, săli de sport, spații de cazare, cantine, etc.), conform prevederilor legale în vigoare.

(3) Instituțiile de învățământ superior pot asigura dotarea bibliotecilor cu materiale informative pe suport audio-video și digital (biblioteca virtuală) și pot achiziționa dispozitive /echipamente/ soft-uri asistive necesare facilitării desfășurării procesului didactic pentru studenții cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, în raport cu necesitățile studenților înmatriculați și în limitele fondurilor bugetare disponibile. Accesul studenților la aceste dispozitive/echipamente/softuri asistive se face gratuit;

(4) Instituția de învățământ superior poate angaja pe perioadă determinată, în regim plată cu ora, specialiști (interpreți mimico-gestuali, logopezi, personal de sprijin etc.) pentru desfășurarea optimă a activităților didactice și/sau a activităților non-formale/ extracurriculare la care participă studenții cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale.

(5) Instituția de învățământ superior poate întreprinde măsurile necesare pentru a se asigura de formarea continuă a cadrelor didactice, în vederea creșterii capacității lor de a adapta metodele de predare și evaluare a rezultatelor învățării studenților cu dizabilități/cerințe educaționale speciale, la nevoile specifice ale acestor studenți.

(6) Instituțiile de învățământ superior pot încheia parteneriate cu organizații non-guvernamentale, care reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale sau care desfășoară activități cu și pentru aceste persoane și/sau în domeniul promovării și apărării drepturilor omului.

(7) Instituțiile de învățământ superior includ în metodologiile/regulamentele/procedurile proprii condiții și măsuri specifice pentru asigurarea educației incluzive de calitate a persoanelor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale.

(8) Instituțiile de învățământ superior elaborează și adoptă Strategia proprie privind incluziunea și accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale de la nivelul comunității academice. Strategia va ține cont de drepturile, respectiv atribuțiile reglementate prin prezentul ordin.

CAPITOLUL V Dispoziții finale

Art. 8 Comunitatea academică va asigura un climat socio-educational constructiv și stimulatив pentru integrarea persoanelor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale, prin cultivarea comunicării și relaționării optime și nediscriminatoare cu aceștia.

Art. 9 Prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale se realizează cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).